LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projekto lydraštis
2026-10-26 Nr. G-11109

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2026-10- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BALANDŽIO 16 D. NUTARIMO NR. 442 PAKEITIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 442 „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir Europos investicijų bankui“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siekiama įgyvendinti su valstybės gynyba susijusiose ratifikuotose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir jas įgyvendinančiuose susitarimuose (toliau kartu – Susitarimai) nustatytas pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) ir akcizų lengvatų taikymo nuostatas. Nutarimo projektas patikslintas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai po 2026 m. spalio 20 d. Tarpinstitucinio pasitarimo pateikus siūlymą, siekiant teisinio aiškumo tiksliau nurodyti asmenų, kuriems taikoma PVM lengvata įsigyjant transporto priemonę, ratą.

Atsižvelgiant į Krašto apsaugos ministerijos siūlymą ir į galiojančių Susitarimų[1] nuostatas, siūloma Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams ir Europos Sąjungos įstaigoms, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 442 „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir Europos investicijų bankui“ (toliau – Nutarimas Nr. 442), (toliau – Taisyklės) I skyrių papildyti 1.6^2 papunkčiu (kartu pripažįstant netekusiu galios Taisyklių 36 punktą) – nustatyti, kad Taisyklės taip pat taikomos Susitarimuose nurodytiems prekių tiekėjams ir (ar) paslaugų teikėjams, taip pat asmenims, sudariusiems sutartis ar kitokius susitarimus su Susitarimuose nurodytais prekių tiekėjais ir (ar) paslaugų teikėjais arba užsienio valstybės ginkluotosiomis pajėgomis dėl Susitarimuose nurodytos veiklos vykdymo. Tokiu būdu siekiama užtikrinti nuoseklų ir vienodą Lietuvos Respublikos tarptautinių įsipareigojimų gynybos srityje įgyvendinimą nacionalinėje teisėje. Taisyklių 1.6^2 papunktyje nurodytų asmenų Lietuvos Respublikoje įsigyjamoms prekėms ir (arba) paslaugoms PVM ir (arba) akcizų lengvatos būtų taikomos tiesiogiai (jeigu būtų pateikiamas Lietuvos kariuomenės vado ar jo įgalioto asmens patvirtintas dokumentas) arba grąžinant PVM ir (arba) akcizus.

[1] Šiuo metu Lietuva yra pasirašiusi du Susitarimus, kuriuose, be daugiašaliuose NATO formatuose jau nustatytų standartinių nuostatų, įtvirtintos papildomos mokestinės lengvatos:
- 2024 m. rugsėjo 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo gynybos srityje;
- 2017 m. sausio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo gynybos srityje.

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, 01108 Vilnius
Tel. +370 5 239 0000
El. p. finmin@finmin.lt
https://finmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288601650

Kartu Nutarimo projektu siūloma Taisyklių I skyrių papildyti 1^1 punktu – nustatyti, kad Taisyklėse taip pat reglamentuojama PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarka ir apribojimai užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų nariams, civiliams darbuotojams, lydintiems užsienio valstybės ginkluotąsias pajėgas, ir jų šeimos nariams, kuriems galimybė taikyti PVM ir akcizų lengvatą nustatyta Susitarimuose.

Atsižvelgiant į Krašto apsaugos ministerijos siūlymą, Nutarimo projektu siūloma Taisykles papildyti 40 punktu ir nustatyti galimybę, kad tais atvejais, kai pagal Susitarimus yra įsteigtas užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų ryšių biuras arba paskirtas už ryšius atsakingas kontaktinis asmuo, atleidimo nuo PVM ir (arba) akcizų sertifikatą prekėms ir (arba) paslaugoms, skirtoms Taisyklių 1.6, 1.6^1 ir 1.6^2 papunkčiuose nurodytiems asmenims, kai prekės ir (arba) paslaugos įsigyjamos kitoje valstybėje narėje, gali patvirtinti šis ryšių biuras arba kontaktinis asmuo, netaikant Taisyklių 37–39 punktuose nustatytos tvarkos. Siūlomas pakeitimas ypač palengvintų Lietuvos Respublikoje dislokuojamos Vokietijos brigados aprūpinimą ir sumažintų administracinę naštą, tenkančią tiek Lietuvos, tiek Vokietijos karinėms pajėgoms, taip pat įgyvendinant kitus galiojančius ar ateityje galimus sudaryti Susitarimus. Pažymėtina, kad, pagal Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 282/2011[2] 51 straipsnį ir Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/1637[3] 1 straipsnį, atleidimo nuo PVM ir (arba) akcizų sertifikatus tvirtina priimančiosios valstybės kompetentingos institucijos, taip pat nustatyta galimybė Europos Sąjungos valstybėms narėms jų pačių nustatytomis sąlygomis atleisti prekių ar paslaugų gavėją nuo reikalavimo, kad sertifikatas būtų patvirtintas antspaudu, jei prekės ar paslaugos skirtos oficialiam vartojimui, apie tai informavus Europos Komisiją.

Nutarimo projektu siūloma papildyti Taisykles II^1 skyriumi – nustatyti, kad PVM ir akcizų lengvatos užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų nariams, lydintiems civiliams darbuotojams ir jų šeimos nariams (t. y. Taisyklių 1^1 punkte nurodytiems asmenims), kai prekės ir paslaugos įsigyjamos jų asmeniniams poreikiams, būtų taikomos analogiškai, kaip jos taikomos užsienio valstybių diplomatinių atstovybių nariams (t. y. taip, kaip nustatyta Taisyklių II skyriuje). Taisyklių 1^1 punkte nurodytų asmenų sąrašus Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) teiktų Krašto apsaugos ministerija, o šių sąrašų formą, pateikimo, tikslinimo tvarką ir terminus, suderinęs su VMI, nustatytų krašto apsaugos ministras. Taip pat siūloma nustatyti galimybę paraiškas dėl mokesčių grąžinimo teikti per tarpininką, jeigu VMI pritaria tokiam bendradarbiavimui. Kartu siūloma įgalioti Finansų ministeriją nustatyti detalią PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarką ir šių lengvatų taikymo papildomus apribojimus, atsižvelgiant į Krašto apsaugos ministerijos motyvuotą siūlymą, tarptautinę praktiką ir karinio bendradarbiavimo prioritetus.

Nutarimo projektu siūloma pakeisti Taisyklių priedą. Be techninio pobūdžio pakeitimų, Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad Taisyklių 1^1 punkte nurodytiems asmenims PVM (o kartu ir akcizų) lengvatos nebūtų taikomos įsigyjant ne tik apdorotą tabaką, kaitinamojo tabako produktus ir elektroninių cigarečių skystį, bet ir etilo alkoholį, alkoholinius gėrimus (išskyrus atvejus, kai tokios prekės įsigyjamos pagal Susitarimus įsteigtose specializuotose ginkluotųjų pajėgų parduotuvėse), papuošalus, taip pat įsigyjant nekilnojamąjį turtą bei prekes ir (ar) paslaugas, susijusias su nekilnojamojo turto įsigijimu, pardavimu, įrengimu, atnaujinimu, statyba ar griovimu. Taip pat Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad Taisyklių 1^1 punkte nurodytiems asmenims PVM lengvata būtų taikoma vienai įsigytai motorinei transporto priemonei per 3 metus, skaičiuojant nuo jos įsigijimo dienos. Jei toks asmuo gyvena kartu su pilnametystės sulaukusiais šeimos nariais, PVM lengvata jam galėtų būti taikoma ne daugiau kaip dviem motorinėms transporto priemonėms per 3 metus nuo jų įsigijimo dienos.

Kiti siūlomi pakeitimai

---

[2] 2011 m. kovo 15 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 282/2011, kuriuo nustatomos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos įgyvendinimo priemonės.

[3] 2022 m. liepos 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/1637, kuriuo nustatomos Tarybos direktyvos (ES) 2020/262 nuostatų dėl dokumentų naudojimo gabenant akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, ir gabenant išleistas vartoti akcizais apmokestinamas prekes, taikymo taisyklės ir atleidimo sertifikatui parengti naudotina forma.

Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo Nr. 442 ir Taisyklių pavadinimuose šiuo metu nėra išsamiai atspindėta subjektų, kuriems taikomos PVM ir akcizų lengvatos, apimtis, Nutarimo projektu siūloma tikslinti tiek Nutarimo Nr. 442, tiek Taisyklių pavadinimus, suformuluojant apibendrintai, nevardijant visų subjektų atskirai.

Siekiant teisinio nuoseklumo, siūloma pakeisti Nutarimo Nr. 442 2.4 papunktį, kuriuo reglamentuojamas PVM lengvatų taikymas prekėms ir (arba) paslaugoms, kurias įsigyja ir (arba) importuoja Lietuvos Respublikoje įsikūrusios Europos Sąjungos institucijų įsteigtos įstaigos ir (arba) agentūros Europos Sąjungos teisės aktais pavestoms užduotims, susijusioms su COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymu, vykdyti, – nustatyti, kad PVM grąžinimo tvarką nustato finansų ministras (pagal šiuo metu galiojančią tvarką grąžinant PVM *mutatis mutandis* taikomos finansų ministro pagal šio nutarimo 3 punktą nustatytos tvarkos nuostatos).

Taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos pateiktą siūlymą dėl PVM ir akcizų grąžinimo procedūros supaprastinimo, siūloma pakeisti Taisyklių 16 punktą ir atsisakyti Lietuvoje reziduojančioms užsienio šalių diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms nustatyto reikalavimo pateikti prekių ir (arba) paslaugų apmokėjimo patvirtinimo dokumentus teikiant paraiškas dėl sumokėto PVM ir (arba) akcizų grąžinimo ir nustatyti, kad apmokėjimo dokumentai turi būti pateikti tik centriniam mokesčių administratoriui paprašius.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, VMI ir Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Į Užsienio reikalų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, VMI ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktas pastabas iš esmės atsižvelgta (suderinta darbo tvarka). Teisingumo ministerijos pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje (suderinta darbo tvarka).

Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, nustatyta tvarka.

Dėl Nutarimo projekto pranešimas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Informacijos pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, reikalavimus neteiktinas.

Nutarimo projektui įgyvendinti reikės priimti naujus teisės aktus, papildomų lėšų nereikės.

Nutarimo projektas paskelbtas Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. +370 604 59 101) Netiesioginių mokesčių skyriaus (vedėja Jolanta Poškevičienė, tel. +370 690 32 021) vyriausioji specialistė Milda Ramanauskienė (tel. +370 690 31 985, el. p. milda.ramanauskiene@finmin.lt).

PRIDEDAMA.
1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 15 lapų.
2. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Finansų ministras Taurimas Valys

Milda Ramanauskienė, tel. +370 690 31 985, el. p. milda.ramanauskiene@finmin.lt